

Søknad deltakelse i Tørn samhandling

Prosjektnavn: «Bedre i lag»

Helsefellesskap	Helsefellesskapet Troms og Ofoten
Kommuner som deltar	Alle 24 kommunene i Helsefellesskap Troms og Ofoten er deltakere i prosjektet. I hvert SPHR området vil det være seminarer med «Bedre i lag».
Helseforetak/sykehus som deltar	Universitetssykehuset Nord-Norge HF
Prosjekteier	UNN HF og Harstad kommune
Ansvarlig leder for prosjektet	Tore Johan Erland Opdahl

1. Bakgrunn

Hovedmålet med tiltaket er å styrke behandlingstilbudet for pasientgruppen innen psykisk helse og rus gjennom å forsterke kompetansen, samarbeidet og samhandlingen mellom kommune- og spesialisthelsetjenesten. Det skaper en felles planlegging og utvikling av tjenesten som gir pasienter i psykisk helse og rus et kvalitetsrikt pasientforløp. Gjennom seminarer som skal fungere som en samhandlingsarena, skal ansatte som arbeider i psykisk helse og rusfeltet danne tverrfaglige behandlingsforløp ved å arbeide med tre hovedsatsninger:

- 1) Bidra til utvikling av lærings- og mestringstilbud for pasienter og pårørende innen regionen
- 2) Bidra til felles tjenesteutvikling på tvers av spesialisthelsetjenesten og kommuner for pasienter underlagt tvunget psykisk helsevern uten døgnopphold
- 3) Bidra aktivt til å skape gode møteplasser mellom aktørene innen psykisk helse og rusbehandling gjennom videreføring av seminaret «Bedre i lag»

«Bedre i lag» er utviklet som et samarbeid mellom flere tjenester og ledere på begge nivå, statsforvalter, bruker- og pårørendeorganisasjoner og kompetansemiljøer innen psykisk helse og rusfeltet. Konseptet handler om å veksle mellom fag-, praksis- og erfaringsinnlegg der helsepersonell arbeider i grupper for å identifisere problem og eventuelle løsninger. Samlingene er basert på å styrke relasjonene på tvers av sektorene og fremme nyvinninger i behandlingsforløpet av pasientene.

Prosjektet ble først organisert i det faglige samarbeidsutvalget for psykisk helse og rus (FSU PHR), men ble nedlagt per 01.01 2026. Nå arbeider styringsgruppa på oppdrag fra, og rapporterer til FSU Pasientforløp. Styringsgruppa fungerer som bindeleddet mellom arbeidsgruppe «Bedre i lag» og Helsefelleskap Troms og Ofoten, FSU Pasientforløp.

2. Motivasjon for å delta

«Bedre i lag» motiveres av å være en del av TØRN samhandling fordi tiltaket allerede arbeider målrettet med de samme utfordringene som TØRN ønsker å løse. TØRN prioriterer prosjekter som omhandler pasientforløp på tvers av kommuner og sykehus, særlig for sårbare pasientgrupper. «Bedre i lag» retter seg direkte mot innbyggere med psykisk helse – og rusutfordringer, med behov for behandling og oppfølging fra begge tjenestenivå, en gruppe som både Riksrevisjonen og tjenesten har pekt på som særlig utsatt for sviktende samhandling og fragmenterte tjenester.

Gjennom årlige samlinger skaper «Bedre i lag» en etablert arena for samhandling mellom kommuner, DPS, NAV, bruker og pårørendeorganisasjoner, basert på faglige innlegg og prosessledende gruppearbeid som utvikler konkrete tiltak og nye samhandlingsmodeller. Utbyttet av prosjektet forventes i tillegg å være formelle eller uformelle lokale «fagnettverk», basert på relasjoner på tvers av tjenestenivå og sektorer, etablert på de årlige samlingene. Her følges praksisnære kommunikasjonsrutiner og samarbeidsmodeller opp. Dette samsvarer tett med TØRN sin metodikk, hvor kommuner og helseforetak deltar i strukturerte forbedringsprosesser, får prosessveiledning og utvikler nye arbeids- og organisasjonsformer sammen.

Utprøving av «Bedre i lag» har også dokumentert evne til endring, blant annet ved at deltakerne seks måneder etter samlingene rapporterer om økt bruk av samarbeidsmøter, bedre bruk av PLO-meldinger og mer systematisk oppfølging av pasientplaner – tiltak som konkret forbedrer grenseflatene mellom nivåene. Dette er direkte i tråd med TØRN sine mål om smartere oppgavedeling og felles utvikling av samhandlingsløsninger mellom kommuner og sykehus. Vedlegg av evalueringen kan ettersendes til KS for TØRN samhandling.

En siste grunn til at «Bedre i lag» ønsker å være en del av TØRN samhandling er å være en del av et læringsnettverk som arbeider med forslag til nye løsninger for lokale utfordringer for pasientgruppen innen psykisk helsevern og rusomsorg. Det arbeidet ønsker vi å utvikle videre i et læringsnettverk, slik at det kan utarbeides gode arbeidsprosesser for pasientgruppen.

3. Organisering av prosjektet

«Bedre i lag» tar utgangspunkt i lokale forutsetninger, som behov/utfordringer, lokale ressurser og etablerte samarbeidsformer. Nye samarbeidsrutiner- og arbeidsformer

utvikles på tvers av klinisk nivå- og ledernivå. Lokal koordinering- og kompetent prosessledelse vil styrke sannsynlighetene for at nye samarbeidsformer implementeres. Her kan TØRN gi et løft inn i en mer strukturert forbedringsprosess i arbeidet med «Bedre i lag».

Videre er selve gjennomføringen av tiltakene gjennom lokale arbeidsgrupper i hvert DPS-område, der ledere fra kommune og spesialisthelsetjeneste, NAV og bruker- og pårørendeorganisasjoner samarbeider om å planlegge og gjennomføre samlingene, samt tilpasse innholdet til lokale forhold.

3.1 Styringsgruppe

Styringsgruppa, består av tjenesteledere fra to kommuner, representanter fra klinikk og ledelse i Helseforetaket, bruker- og pårørenderepresentanter, Statsforvalter og kompetansesenteret NAPHA. Gruppa har ansvar for at sentrale elementer og suksessfaktorer i modellen «Bedre i lag» følges, og at fremdriftsplan i prosjektet etableres og følges opp. Styringsgruppa har ansvar for fremdrift, økonomi, tidsplan og kvalitet i prosjektet.

Styringsgruppa har ansvar for at «Bedre i lag» som konsept evalueres og justeres for å gi ønskede gevinster og god ressursutnyttelse. Styringsgruppa rapporterer årlig til FSU Pasientforløp ut fra standard rapporteringsverktøy, og sikrer kontinuitet og kvalitet i kommunikasjon mellom FSU og arbeidsgruppa mht.:

- Status
- utfordringer
- Behov for beslutninger og ev endringer i oppdrag/mandat

Styringsgruppa bidrar ved behov til å løse konflikter eller utfordringer som oppstår i prosjektet.

3.2 Teamets sammensetting

Rolle	Virksomhet	Yrkesgruppe
Leder styringsgruppe	UNN HF	Seksjonsleder
Representant kommune	Harstad	Virksomhetsleder
Representant kommune	Karlsøy	Virksomhetsleder
Brukerrepresentant	Brukerutvalg/IVARETA	
Brukerrepresentant	Brukerutvalg/RIO	
Representant HF	UNN HF	Overlege
	Statsforvalter	Rådgiver
	Kompetansemiljø NAPHA	Rådgiver
Koordinator av arbeidsgruppa (Rekruttering pågår)	DPS	

Koordinatorer i DPS-områdene, inntil 4 personer. <i>(Rekruttering til arbeidsgruppa pågår)</i>	DPS eller kommuner i hvert av opptaksområdene	Ledere eller ansatte
Representant for NAV <i>(Rekruttering pågår)</i>	NAV fylke	Rådgiver

3.3 Brukerinvolvering

Søknaden beskriver en tydelig og integrert plan for brukerinvolvering. Bruker- og pårørendeorganisasjonene på psykisk helse- og rusfeltet er definert som selvskrevne deltakere i både planlegging og gjennomføring av samlingene. Dette innebærer at representanter fra blant annet MARBORG, RIO, Mental Helse og pårørendeorganisasjonen IVARETA. Disse representantene deltar aktivt i hele prosessen – som medlemmer av styringsgruppe, arbeidsgruppe og arrangører. Medvirkning er sentralt i «Bedre i lag», fra utvikling av innhold til gjennomføring av seminarene, som medarrangør, med erfaringsinnlegg og som deltakere i diskusjonene.

Brukerorganisasjonene har også vært med i utarbeidelsesprosessen for søknaden og står samlet bak tiltaket, noe som viser at brukerinvolvering ikke er et tillegg, men en integrert del av prosjektets struktur og styring. Denne planen sikrer at både individuelle og systemiske brukerperspektiver blir inkludert i tjenesteutviklingen, og at endringsarbeidet som foreslås bygger på reelle behov og erfaringer fra målgruppen.

Hvordan bidrar TØRN samhandling til vellykket «Bedre i lag»

Ved å bli med i et læringsnettverk som ledes av prosessveiledere, vil kunnskapspåfyll, veiledning og erfaringsdeling om forbedringsarbeid og ledelse av endringsprosesser styrke satsingen på «Bedre i lag». Det gjelder både i prosjektperioden, og etter endt prosjekt for å videreføre og drifte prosjektet.

Kompetansehevinga vil bidra til at prosessleder/koordinator av arbeidsgruppa står sterkere når «Bedre i lag»-samlingene planlegges og arrangeres. Kompetansen vil også være et viktig bidrag for å oppnå varige strukturer for samhandling på tvers av tjenestenivå og sektorer, etter endt prosjektperiode

Mulighet for å dele 100% stilling i TØRN-prosjektet inntil fire personer vil ytterligere styrke sjansen for å få implementert nye rutiner for samhandling i de lokale områdene i Troms og Ofoten. Kunnskap om og erfaring med endringsledelse og prosessarbeid i hvert DPS-område, kombinert med ansatte med samhandling som ansvar, vil det øke sjansen for at nye samhandlingsmodeller implementeres og blir den «nye normalen».

Endringsledelse krever kompetanse og verktøy for prosessledelse. Vi tror TØRN vil styrke resultatet av «Bedre i lag», både i prosjektperioden, ved etablering og gjennomføring av

arrangementene, og på sikt. En konsekvens av ny kunnskap er at verktøy, tenkning og tiltak blir en del av det kontinuerlige forbedringsarbeidet lokalt. Målet er at nye verktøy, og erfaringer fra prosjektperioden gjør at forbedringsarbeid som handler om pasientforløp til aktuell målgruppe vil kjøres på tvers av tjenestenivå og sektorer, etter modell «Bedre i lag».

Mangelfull samhandling, uavklarte ansvarsforhold og ikke fullkommen kommunikasjon er kjente problemstillinger på fagfeltet psykisk helse og rus, og dokumentert blant annet i Riksrevisjonens rapport (2025) etter ROP-tilsyn. Interessen for, og kunnskap fra «Bedre i lag» er etterspurt fra flere regioner, og fra Helsedirektoratet. Å knytte gjennomføring og implementering av «Bedre i lag» til en nasjonal satsing som TØRN øker sjansen for at modellen videreutvikles, prosessen evalueres, og at en dokumenterer for implementering av modellen i andre DPS-områder i landet. NAPHA, nasjonalt kompetansesenter for psykisk helsearbeid er en av arrangørene, og medansvarlig for prosessen, noe som øker muligheten for overføring av kunnskap og erfaringer til andre deler av landet.

«Bedre i lag» skal styrke samhandlingen om tilbudet Helsedirektoratet omtales som hovedforløp 3. Målet er kvalitetsheving på det samlede tjenestetilbudet til målgruppa, kombinert med god ressursutnyttelse. Det oppnås ved at;

- en sikrer overganger mellom tjenestenivåene ved å identifisere tjenestetomme rom og parallelle tjenester.
- samhandlingsarenaen «Bedre i lag» bidrar til ansvarsavklaring, kunnskap om hverandres tilbud og bedre kommunikasjonslinjer.
- tids- og ressursbruk i overganger mellom tjenestenivåene reduseres som et resultat av bedre rutiner for kommunikasjon
- relasjoner mellom tjenesteytere på tvers av tjenestenivå styrkes, som gir smidighet og opplevelse av felles ansvar for kompliserte pasientforløp. Effekten er at brukere av tjenestene opplever tjenesten som et «overlappende lag».
- rutiner for å ta digitale verktøy i bruk i samhandling og behandling utvikles sammen, på tvers av tjenestenivå. Innbyggere får lokalbaserte tjenester, og kommunalt ansatte mestrer kompliserte oppgaver og ansvar som følge av tilgjengelig digital støtte fra spesialisert i sykehus.
- enn er enig om bruk av «samhandlingsverktøy», noe som vil spare ressurser og styrke kvaliteten på tjenestetilbudet. Eksempler er krav til innhold og rutiner for vurdering av henvisninger, bruk av PLO-meldinger og bruk av gjensidig veiledning.

Dette er punkter som en eller en delt prosjektleder vil jobbe med, samt dele i et læringsnettverk i TØRN samhandling.